

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

8

PAMFLET

Digitized by Google 25964

49. 1030
20. 1030

WEDERLEGGING

VAN HET

STELSEL

VAN DEN

HEERE G. K. GRAVE VAN HOGENDORP,

OMTRENT DE BELGISCHE AANGELEGENHEDEN.

1030

WEDERLEGGING VAN HET STELSEL

VAN DEN

HEERE GLJSBERT KAREL GRAVE VAN HOGENDORP.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESSAARDT.

WEDERLEGGING

VAN HET

STELSEL

VAN DEN

HEERE GIJSBERT KAREL GRAVE VAN HOGENDORP,

OMTRENT DE BELGISCHE AANGELEGENHEDEN;

DOOR

Mr. S. P. Lipman,

ADVOKAAT TE AMSTERDAM.

» Quam si Libyam remotis
» Gadibus jungas: et uterque Poenus
» Serviat uni."

HOR.

UIT HET FRANSCHE VERTAALD.

Amsterdam,

BIJ A. ZWEESAARDT EN J. GUYKENS.

—
1830.

VOORREDE.

Het huis van Oranje heeft in Holland alles, in België niets, te verliezen. Nogtans schijnen de raadslieden dezer doorluchtige dynastie meer bekommerd om hetgeen er verloren is, dan gehecht aan hetgeen er gered moet worden, en meer op verovering dan op behoud bedacht. Zij schijnen inderdaad alles te willen wagen, om alles te herwinnen, wanneer zij zich vermeten, ons van eene vereeniging met Braband onder dezelfde dynastie te spreken; welke vereeniging zij, om ons te believen, wel eene afscheiding willen noemen: zoo willekeurig is het gebruik en de keuze der woorden.

Een naamloos geschrift, tot verdediging van dit rampzalig stelsel opgesteld, viel voor weinige dagen, bij toeval, in mijne handen. Ik hield het aanvankelijk voor het werk van eenen dier verachtelijke loonschrijvers, die, na hunne middelen van bestaan in België te hebben verbeurd, ons thans hunne vele talenten aanbrengeu, welker gevaarlijk gebruik door de behoefte wordt bestuurd, en door den nood alleen gewettigd.

Maar deze dwaling verdween: het algemeen gerucht noemde weldra als schrijver den Graaf G. K. van Hogendorp, een naam, door allen geëerd, maar daarom te gevaarlijker, wanneer zijn achtbaar gezag eene verderfelijke dwaalleer ondersteunt. Het stilzwijgen van mijne zijde konde nu niet langer als blijk van minachting gelden, en zou derhalve met reden als een bewijs van vreeze of van overtuiging beschouwd worden; doch ik vreeze niets, dan de uitvoering van dit noodlottig ontwerp, en ben alleen van de onheilen overtuigd, die daaruit voor het vaderland noodwendig zouden voortvloeijen.

De edele Graaf heeft de Fransche taal gezegd. Waarom? Schreef hij voor de Belgen? Wij schrijven voor de Belgen niet. Of wenschte hij zijn stelsel aan geheel Europa mede te deelen? Welnu, dat dan dit geschrift, voor datzelfde Europa, het waarachtig belang van Holland verdedige!

LIPMAN.

AMSTERDAM,

den 8 November 1830.

HOOFDSTUK I.

«Hic labor ille domus et inextricabilis error.»

VIRG.

Het stelsel om de heerschappij over Holland en over België aan één opperhoofd, of althans aan hetzelfde stamhuis op te dragen, heeft, (het is naauwelijks te gelooven) na al hetgeen wij beleven, nog zijne voorstanders, ook in ons vaderland! Helaas! Zij beginnen met het voorledene te vergeten, zij weigeren gehoor aan de stem der ervaring, zij sluiten moedwillig het oog voor de toekomst.

Gemeenschap tusschen Holland en België! Beide volken onder éénen schepter vereenigd! Het opperbewind van beide staten in dezelfde handen! Is dit dan het onfeilbare middel, om alle onze wonden te genezen, om alle onze offeringen te vergelden, om ons geluk en onze veiligheid te waarborgen, om onze onwankelbare getrouwheid te beloonen?

Voor alsnog is het geheel overbodig te onderzoeken, of de vereeniging der beide afgescheiden staten onder één gemeenschappelijk opperhoofd, met den wensch en met het belang beider volken immer zoude zijn overeen te brengen. Dit onderzoek zoude allezins voegzaam zijn, zoo de Belgische omwenteling tegen de Hollanders alleen ware gerigt; zoo zij eeniglijk door nationalen haat ware veroorzaakt; zoo men, te midden aller woelingen, de majesteit des Konings en de waardigheid zijner dynastie, met gemoedelijke schroomvalligheid, hadde gederbidgd. Zoo handelden onze voorvaderen in den heiligen opstand. Bestuurd door de onwrikbare beginselen, voor vorsten en volken gelijkelyk verbindend, waren zij niet minder bereid de regten van het wettige gezag te erkennen, dan standvastig in de handhaving hunner eigene vryheid. Zij verdedigden zich in den naam des Konings tegen den Hertog van Alba. Zij beloofden, en hante belofte was heilig, den vorst getrouwheid en gehoorzaamheid, mits hij de Spaansche benden en de Spanjaarden het land deed ontruimen. Indien de Koning van Spanje door de verwijdering der vreemdelingen aan den regtmatigen wensch zijner Nederlandsche onderdanen hadde voldaan, wel had hij de grafelyke kroon van Holland met de koninklyke van Spanje kunnen vereenigen.

Maar vestigen wij de aandacht op de Brabandsche aangelegenheden, er is, ook in dit opzigt, niet één enkel trek van overeenkomst tusschen het oproer dier muitelingen en den opstand onzer vaderen. Oranje is in Braband, van den aanvang der onlusten tot heden, van de Fransche grenzen tot aan de Schelde, overal gehoond, verguisd, geschandvlekt. Zijne kleuren zijn vertrapt, zijn naam is gevloekt, zijn gezag is verloochend, zijn wil is bespot, zijn vermogen is verbeurd verklaard. Niet alleen dus tusschen Holland en België, maar ook en vooral tusschen Oranje en België, bestaat eene veete, eene vijandschap, eene verwijdering, die alle denkbeeld van vereeniging uitsluit.

Geen wonder nogtans, dat onze staatsmannen, voor de toekomst even blind, als voor het voorledene, in hunne doodelijke dwaling volharden. *Maar ook gij, zoon des vaderlands? ook gij, Graaf Gijsbert Karel van Hogendorp?* Wilt gij ook het lot van Holland aan eene zwakke dynastie, het kortstondige en magtelooze werktuig eener Belgische factie, verbinden?

Neen, het is de tijd niet te onderzoeken, of eene vereeniging van Holland en België onder één stamhuis, door de wijsheid, door de staatkunde of door de noodzakelijkheid worde bevolen. Vooraf moet het vraagpunt beslist zijn omtrent eene ver-

eeniging tusschen Oranje en België. Indien men ons betoogen kan, dat die vereeniging krachtig, eervol en duurzaam zoude zijn; indien men ons het bewijs levert, dat de dynastie van Oranje zich eene roemrijke, vreedzame en gelukkige regering over België mag beloven; indien men ons overtuigen kan, dat alle de Belgen dat doorluchtig huis met ééne stem tot den troon roepen; dan, dan eerst zullen wij in overweging nemen, of wij de deelgenooten eener zoo voordeelige maatschappij willen zijn. Maar waartoe zou dit onderzoek strekken, zoo het blijkt dat Oranje, op den Belgischen troon, het speeltuig eener factie zoude worden, heden tegen eene andere factie gebezigd, morgen in eene vlaag van euvelmoed verbrijzeld; zoo het klaarblijkelijk is, dat de gisting in België door Fransche vrijheidsdroomen en Jezuitische priesterlist onophoudelijk zal voortduren; zoo er geene waarborg denkbaar is met lieden die met eeden spotten en met grondwetten spelen; en zoo de naam des Konings in Brabant niet minder gehaat is dan de naam van Holland? Want wie zal zich dan verstouten, ons den raad te geven, dat wij het behoud onzer onafhankelijkheid aan zoo zwakke handen opdragen, en het kostelijkste aller kleinnooden, het heil des vaderlands, het heil der nakomelingschap, in een zoo wrak vaartuig vertrouwen?

Het is dus natuurlijk te vragen, welke duurzame band kan immer de dynastie van Oranje met het Belgische volk vereenigen? België, (gij erkent, en de geheele wereld weet het,) wordt door talloze strijdige factiën verscheurd, en de dynastie van Oranje zal aan de zegepralende factie behooren. Dit is te begrijpen; maar wie is zoo vermetel, ons de vereeniging onder denzelfden schepter met *eene Belgische factie* voor te stellen?

Zoo het huis van Oranje zich onteerde, door het geloof zijnen vaderen af te zweren; zoo het zich verlaagde, om zijnen Hollandschen oorsprong te verzaken; zoo het zich met razende muiters verbroederde; zoo het zich tot een werktuig van eenen baatzuchtigen adel en van eene dweepende geestelijkheid vernederde; zoo het deze verachtelijke zamenzwering met België, — want vereeniging mag het niet heeten — bezegelde, door Holland, om zijne getrouwheid alleen het voorwerp van den Belgischen haat, te verdrukken en op te offeren: dan, ja dan zoude er tusschen Oranje en België een band bestaan, — nogtans zoude ook die band van korten duur zijn, en het ongestadig België weldra de dynastie, die het zelf had gebrandmerkt, met verachting verwerpen. Dit is de gevaarlijke dwaalweg, waarop verkeerde raadgevers te vergeefs trachten deze doorluchtige familie te leiden; doch hare wijsheid en deugden

verzekeren haar een gunstiger lot en eene edeler bestemming.

Maar welke andere band, wij herhalen de vraag, kan er tusschen Oranje en België bestaan?

Het aandenken eener grondwettelijke regering?

Maar gij zelf, mijn Heer de Graaf, begint de ontwikkeling van uw stelsel met de opsomming der *wettige grieven* (?) van het Belgische volk, en daaruit zoude volgen, dat de opstand regtmatig, de regering eene dwingelandij is geweest. Gij hebt noch deze wettige grieven, noch de eerbiedige verzoekschriften, noch de onzinnige vervolgingen tegen hunne vaderlandlievende schrijvers, noch de noodzakelijkheid vergeten, waarin het goede Belgische volk verkeerde, zijne regten en vrijheden gewapenderhand te heroveren. Nog rookt het bloed van Brussel en de asch van Antwerpen! Zijn deze slagtoffers bestemd, om het plegtige verbond te bekrachtigen, hetwelk gij tusschen Oranje en België wilt oprigten? Kunt gij in goeden ernst het onzinnig ontwerp koesteren, aan België eenen vorst te geven, die in geene zijner steden, zelfs door wallen en lijfwachten, zich zelven voor de dolken zijner getrouwe onderdanen zoude kunnen beveiligen? En hem, die alle de dagen van zijn leven voor verraad en sluipmoord zoude moeten sidderen, wilt gij het bestuur over het woeligste volk der aarde op-

dragen, opdat hij gruwelen gedooge, die hij niet zal kunnen straffen, en opdat bloedige misdaden, openlijk, welligt op zijnen naam gepleegd, zijne deerniswaardige kroon onteeren, en zijne zwakke regering, tot afschrik der heerschaughtigen van latere dagen, in de geschiedrollen der menschheid schandvlekken!

Inderdaad, wien ook het rampzalige lot moge te beurt vallen, over het onafhankelijke België den magteloozen scepter te zwaaijen, hij kan zich alleen als een standbeeld beschouwen, hetwelk de voorstanders der regeringloosheid hebben opgerigt, om het nietige en ijdele eener eenhoofdige regering op de meest sprekende wijze te betoogen. Met dit lot heeft de hemel in zijne gramschap eenen naburigen vorst bezocht, om de misdaden der vaderen op de kinderen tot het derde geslacht te wreken, — en dit lot wilt gij aan Oranje bereiden?

Of moet de *godedienst* de band zijn, die Oranje aan België verbindt? Trouwens, gij schijnt er weinig aan te denken, en mij dunkt, dat, na de ondervinding van 1830, dit punt alleen eene rijpe overweging verdient.

Of rekent gij op *liefde en dankbaarheid*? En door welke nieuwe vernedering wilt gij de Brabandsche gehechtheid verdienen? Kunt gij hunne vernielde paleizen herstellen, hun de verlorene schatten vergoeden, de welvaart die ontvloden

is, op hunnen bodem terugroepen, en de slagtoffers die gevallen zijn, doen herleven? Doe dit alles, gij hebt nog geene aanspraak op hunne dankbaarheid verkregen, gij hebt niets anders gedaan, dan de schade vergoed, door uwe geweldenarij veroorzaakt!

Of zal *de vreeze* uwen wankelenden troon schragen? De vrije en onafhankelijke Belgen zullen vreeze noch eerbied kennen voor de dynastie, die, door het welbehagen des volks aangesteld, slechts zoo lang regeert als de goede burgers het gedoogen.

«*Sumit aut ponit secures,*
«*Arbitrio popularis auras.*»

HOR.

Of zal *het belang* de steun uwer regering zijn? Maar kan het huis van Oranje, na de scheiding, meer voor de Belgen doen, dan het alreeds gedaan, en te vergeefs gedaan heeft? Is er een tweede Holland, met welks opoffering men de onverzadelijke ontevredenheid kan vergenoegen?

Of boogt gij op *de grondwet* en vertrouwt gij op *eeden*? Maar gij hebt ervaren, wat *beide* in België beteekenen. Neen, ontheiligt den naam van grondwet niet, door daarmede een schandelijk verdrag te bestempelen, tusschen een muiltziek volk en eene heerschzieke dynastie!

Wij vertrouwen, dat het huis van Oranje warsch en afkeerig is en blijven zal van eene zoo onzalige heerschzucht! Maar wij vragen u, mijn Heer de Graaf, indien de vereeniging, die gij tusschen dat huis en het Belgische volk wilt daarstellen, noch door *liefde* bezegeld, noch door *vrees* gehandhaafd, noch door *belang* bekrachtigd, noch door *eeden en grondwettelijke verdragen* kan worden geheiligd, indien *de Belgische herinneringen* daarvoor noodlottig zijn, indien ook de godsdienst eenen sterken scheidsmuur oprigt, op welken grondslag wilt gij dan uw wankelend staatsgebouw vestigen?

Eene dergelijke vereeniging, zonder wederkeerige liefde (want de dynastie van Oranje kan wel de Brabanders vleijen, doch beminnen *nooit*), zonder eenige duurzaamheid, (want wat kan te midden der woelingen bij het Belgische volk duurzaam zijn?) — eene dergelijke vereeniging kan alleen door Oranje worden aangenomen, om de ellendige overblijfselen van hare heerschappij te redden, en door het Belgische volk, alleen om door eene tijdelijke toegeeflijkheid eenen wapenstilstand met Europa te koopen, en die toegeeflijkheid zoude slechts duren zoo lang het Belgische volk het noodig oordeelde; zijne regeringloosheid onder het masker eener monarchie te verbergen.

*«Cernes, quae surgere regna
«Conjugio tali?»*

VING.

In één woord, wij hebben sedert den achtsten September geschreven en gedrukt, (en wilde God, dat men daaraan toen alreeds geloof hadde gehecht en gehoor gegeven!) dat het huis van Oranje geene gegronde hoop heeft, in België, na eene scheiding, de geringste schaduw van gezag te behouden. Konde het in Brussel eenen troon verwerven, wat zoude het anders dan een tooneeltroon zijn, ten kosten der eere gekocht, en wij vinden onzen troost in het vertrouwen, dat men dien prijs niet zal willen betalen.

Wij hebben alreeds gezegd, dat het noodeloos is, de vraag te onderzoeken, omtrent de vereeniging beider staten onder ééne kroon, zoo het blijkt, dat het hoofd, hetwelk die kroon zou dragen, door de helft zijner onderdanen onophoudelijk zoude zijn bedreigd. Maar dit onderzoek kan welligt de ongeloovigsten overtuigen, en de hardnekkigsten verwinnen.

Twee afgescheiden volken, bij gelijke magt en vrijheid, onder éénen scepter te vereenigen, zonder hunne wederkeerige onafhankelijkheid te verminderen, zonder hunne bijzondere belangen eenigermate op te offeren, zonder eenig onge-

lijkheid, eenige meerderheid of eenige minderheid daar te stellen: ziedaar, in tijden van kalmte, onder gunstige omstandigheden, onder eene wijze regering, een bovenmenschenlijke arbeid! Maar dit vraagstuk ten aanzien van twee natien op te lossen, die in geen enkel opzigt overeenstemmen; dan in den haat dien zij elkander toedragen: dit is een mirakel, dat alleen de Goddelijke Almacht zou kunnen bewerken! En gij, gij verbeeldt u, dit wonder in een tijdvak te kunnen verwezenlijken, wanneer de twee natien in den bloedigsten en hatelijksten oorlog zijn gewikkeld! Dit is waarlijk het buitensporigste droombeeld, dat immer in de zwakke hersenen van den ligtgeloofigsten projectmaker is opgerezen!

Gij erkent de staatkundige dwaling van 1815; gij vordert niet meer eene volkomene, innige en algeheele vereeniging der beide volken; maar gij verlangt *eene volkomene, innige en algeheele vereeniging van elke der afgescheidene natien met de dynastie*, die Holland regeren moet, en door het volk van België zal worden geëgterd. Zoo zullen de Belgen en de regering en Holland beheerschen.

Gij keurt de dwaling van 1815 af, maar is de uwe niet nog veel grover? De staatsmannen van 1815 hadden de onbepaalde volmagt van Europa tot eene staatkundige hervorming; zij waanden zich door dien last tot eene nieuwe

schepping gemagtigd; en terwijl zij naar eigene willekeur aan eenen bajert van verwarring vorm en gedaante gaven, geloofden zij dat eene streep op de landkaart eene duurzame grensscheiding daarstelde, en dat er niets dan een geschreven verdrag wierd gevorderd, om eene zamensmelting van twee volken te bewerken. Materialisten in het vak der staatkundige geographie, verstonden zij zich alleen op landmeting en volks-telling, en erkenden geen anderen grondslag en geen anderen maatstaf in de verdeeling van Europa. — Maar gij, gij hebt het voorledene, om u de toekomst te leeren; gij kunt niet langer eene dwaling als grond van verontschuldiging aanvoeren, en de geheele last der verantwoordelijkheid zoude op hen drukken, die aan hun vaderland, aan hunnen vorst, aan Europa dezen noodlottigen dienst hadden bewezen. De staatkunde van 1815 heeft in België de dynastie vernederd; de staatkunde van 1830 zoude haar nog grootere onheilen kunnen baren.

Het is verbazend, dat men, met miskennis van de voorschriften der rede en van de lessen der ervaring, ons eene zulke toekomst durft aanbieden; dat men het nu nog in dit oogenblik waagt, ons voor te stellen, ons lot aan het lot van een volk te verbinden, door talloze factiën verscheurd, die beurtelings het bewind zullen

voeren en verliezen, naar mate in Frankrijk de voorstanders van een gelijk stelsel zegepralen of bezwijken.

Wij willen volstrekt geene gemeenschap met België, en hoe kan men die in uw uitmuntend stelsel vermijden? De Koning der Belgen zal vermoedelijk het regt van oorlog en vrede hebben. Gesteld nu, dat geheel België, hetgeen weldra werkelijk zoude kunnen gebeuren, met eigenaardige luidruchtigheid den oorlog tegen Engeland vordert, en dat, hetgeen zeer waarschijnlijk is, de vreedzame Hollanders, met gelijken ijver, maar met ongelijk meer bescheidenheid, den vrede verlangen: ziedaar alreeds beide natiën in eenen staat van vijandelijkheid, en de Belgen welligt met hunne Fransche broeders in aantogt, om ons tot den oorlog tegen Engeland te noodzaken. Wat zal in een dergelijk geval de goede Koning der Belgen doen? God behoede onzen grootmoedigen Vorst voor het juk eener zoodanige regering!

Inderdaad, het hersenschimmig ontwerp, door onberadene staatsmannen gevormd, steunt op eene enkele drogreden. « Gij hebt groot gelijk, « en de hemel zegene u, » zegt men ons, « dat « gij eene volkomene, algeheele en altoosdurende « scheiding verlangt; maar gij kunt dit alles op « de zekerste en volledigste wijze mogelijk

«verwerven, en nog groote voordeelen daarenboven behalen, zoo gij slechts in eene vereeniging onder dezelfde dynastie wilt toestemmen; daarentegen zijn wij van onze zijde volgaams bereid, deze vereeniging eene afscheiding te noemen.»

Mijn Heer de Graaf van Hogendorp had zich gerust de moeite kunnen besparen, van ons, in een afzonderlijk daartoe bestemd hoofdstuk, de namen van Holland en België te verklaren, welker beteekenis wij slechts te wel kennen. Waarom heeft hij ons niet liever medegedeeld, wat toch in zijn werkje het woord *afscheiding* beteekent?

Bij ons beteekent afscheiding eene algehele verdeling van de bezittingen en van de schulden der gemeenschap, met de vrije en onafhankelijke beschikking van ieder der voormalige deelgenooten over zijn aandeel, zonder dat tusschen hen eenig gemeenschappelijk belang, eenige wederkerige verbindtenis, eenig onderlinge band blijve bestaan. Op deze wijze heeft ieder volk zijn eigen opperhoofd te gehoorzamen, zijne eigene regten te handhaven, zijne eigene verongelijking te wroken, zijne eigene veiligheid te bewaren, zijne eigene belangen te raadplegen, zijne eigene welvaart te bevorderen.

«Dit alles, en nog meer, verkrijgt gij door

«ons ontwerp.» Mijn Heer de Graaf is te naauwgezet, om dit te beweren.

De buitenlandsche staatkunde wordt hij uitsluiting aan het uitvoerend gezag opgedragen; en, trouwens, aan wien anders zoude dezelve kunnen worden toevertrouwd? Gesteld nu, dat de Koning der Belgen bij eene vroeemde mogendheid eenen afgezant, en de Koning van Holland eenen ander vertegenwoordiger benoemt. Daar beiden de regelen hunner handelwijze uit dezelfde bron putten, zal de tegenwoordigheid van den een' geheel overtollig zijn, indien zij beiden in denzelfden geest handelen; en zoo zij elkander tegenspreken, wie zal ons uit dezen diplomatischen doolhof geleiden?

Men tracht te vergeefs de Hollandsche natie te blinddoeken. Indien de vereeniging onder ééne dynastie plaats zoude grijpen, dan verliezen wij niet alleen alle de vruchten eener afscheiding, maar onze gesteldheid wordt geheel ondragelijk. Want de gelijke vertegenwoordiging onder het voormalige bestuur verzekerde ons ten minste de zegepraal, zoo dikwerf de regering goedvond, ons belang opregtelijk voor te staan. Dit zoude onder de gedroshtelijke vereeniging, die men nu voorstelt, geene plaats kunnen hebben: de regering zoude voortaan niet in ons belang mogen handelen, op straffe van den priester

lijken banvloek en van de jacobijnsche volkswoede.

Neen, de scheiding moet volkomen en innig zijn, zoo als de ontwerpers der nu verbroken vereeniging deze verlangden. Er is een veilig, een eenvoudig middel, om de eerste dwaling te herstellen; waarom wil men ons dan opzettelijk nieuwe geschilpunten, nieuwe oorlogen en nieuwe volksrampen bereiden? Men had ons immers geveleid, dat het Koningrijk der Nederlanden een paradijs op aarde zijn zou; deze voorspelling is door de uitkomst op eene allernoodlottigste wijze gelogenstraff; waarom zullen wij ons dan buiten noodzaak op nieuw op de gevaarlijke zee der staatkundige ontwerpen begeven?

Wij vermeenen, door het aangevoerde, een stelsel alreeds te hebben wederlegd, waarvan het zekere gevolg eene nog noodlottigere omkeering zoude zijn. Maar nemen wij het naamloos geschrift op.

Men vindt er, bl 1—3, de zeer overbodige verklaring der benamingen van Holland en België; bl. 3—38, de zeer bekende lijst der Brabandsche grieven; bl. 38—48, het feitelijk verhaal; bl. 48—52, het besluit. De vier laatste bladzijden alleen behooren tot het onderwerp: het overige verdient en vordert geene wederlegging.

Hooren wij den edelen Graaf:

« De afscheiding onder hetzelfde stamhuis is
« in het belang van België.”

« Door de afscheiding verkrijgt België *het*
« *herstel van alle zijne grieven*. Het is onnoodig
« dit gezegde te ontwikkelen. Ik zoude alleen
« het alreeds gezegde herhalen.”

« *De handel en nijverheid der Belgen* wordt
« *door ééne gemeenschappelijke regering* in eene
« hooge mate beschermd en aangemoedigd. De
« voortbrengselen van den Belgischen bodem en
« van den Belgischen volksvlijt vinden in Holland
« eene veilige en voordeelige markt. De HOL-
« LANDSCHE COLONIËN bieden aan de Belgen
« eene andere markt, voor hen niet minder
« voordeelig. De handel van Antwerpen bloeit
« door middel van de Hollandsche kapitalen.
« DE BELGISCHE SCHEEPVAART OP DE HOLLANDSCHE
« COLONIËN bevordert de welvaart van België
« aanmerkelijk. De Belgische koopvaardij-schepen
« worden door de Hollandsche zeemagt in alle
« wereldddeelen beveiligd. Deze eenvoudige waar-
« leden worden algemeen bevroed en erkend,
« door alle grondeigenaren, door alle maat-
« schappijen tot ontginning van mijnen, door
« alle fabrikanten en door alle handelaren van
« geheel België.”

« De staatkundige gesteldheid en de nationale

«onafhankelijkheid der Belgen zijn onzeker, «indien zij afgescheiden blijven. Het land, in «het midden van magtige rijken gelegen, is «aan vijandelijke invallen gestadig blootgesteld, «en bestemd, om HET TOONEEL ALLER OORLOGEN «te worden. Onder dezelfde dynastie met «Holland, wordt België niet alleen, uit een «krijgskundig gezigtspunt beschouwd, maar «ook in zijne staatkundige betrekkingen, krach- «tiger en veiliger.”

Wij gelooven u gaarne, mijn Heer de Graaf, maar de vooringenomenheid, die gij ons, verdedigers der algeheele afscheiding, met regt te laste legt, is inderdaad zoo groot, dat wij volstrekt niet geneigd zijn, zulke groote en voortreffelijke voordeelen, ten onzen kosten, aan onze vijanden te verschaffen. De liefde tot zijnen naasten heeft zekere grenzen, en de menschenliefde der Hollanders overschrijdt die grenzen niet altijd, — vooral niet, wanneer het eenen twistzieken en ongemakkelijken buurman geldt. Wij verlangen onze eigene grieven hersteld te zien, en de handel heeft er vde; wij wenschen onze eigene coloniën voor ons zelve te bezitten, dat alreeds zoo verminderde erfdeel onzer vaderen; wij hopen onze eigne welvaart te bevorderen, ten spijt van *alle de grondeigenaren, van alle de maatschappijen* tot

ontginning van mijnen, van alle de fabrikanten en van alle de handelaren van geheel België.

Reeds te lang zagen wij ons belang aan België opgeofferd, en wij, vreedzame kooplieden, gevoelen geene zucht, om *een verdedigend en aanvallend verbond* te sluiten met een land, bestemd, om *het tooneel aller oorlogen* te worden. Daardoor zouden wij het levensbeginsel van ons volksbestaan verzaken: het stelsel van onzijdigheid.

Indien gij, mijn Heer de Graaf, den eenvoudigsten uwer medeburgers raadpleegt, hij zal u ongetwijfeld zeggen: « Zoo gij op de dank-
« baarheid en op het vertrouwen der natie, die
« gij alreeds in zoo ruime mate bezit, nog
« meerdere aanspraak wilt verwerven, spreek
« niet over het belang van België, maar heilig
« uwe zorgen bij uitsluiting aan de welvaart
« van Holland! Laat vrij eenen *de Potter*, of
« eenen *Robespierre* Braband regeren, — ons is
« het onverschillig, mits zij elkander onderling
« verscheuren, en wij rust genieten!” Dit is
het algemeen gevoelen, en zoo ooit, is hier de
stem van het volk, de stem eener wrekende
Godheid.

De edele Graaf heeft nogtans niet de hopelooze
taak op zich genomen, ons, uit loutere edel-
moedigheid, in de gemeenschappelijke regering

te doen toestemmen. Neen, hij schetst integendeel een bekoorlijk tafereel van de voordeelen, die uit de verwezenlijking van dit heerlijk ontwerp ook voor Holland zouden voortvloeijen. Ik zal letterlijk, en zonder door de uitlating eener enkele lettergreep iets te besnoeijen, het geheele betoog mededeelen van de gewigtige zegeningen, welke de ontwerper door zijne vernuftige vinding aan het beminde Holland belooft.

« De scheiding onder dezelfde dynastie, » zegt hij, « bevordert het belang van Holland. »

« Door de scheiding erlangen wij de vrijheid « van handel, die de ziel onzer welvaart is. »

EN ONZE VOLKSPLANTINGEN? Doch de schrijver heeft alreeds boven gezegd, dat *eene gemeenschap der volksplantingen* het lokaas moet wezen, waarmede men België tot *eene gemeenschap van regering* zal overhalen. Hij heeft alreeds het voordeel, hetwelk de Belgen daaruit zullen trekken, naar eisch beschreven. Waarlijk, men moet eenen lagen dunk van de Hollandsche natie hebben, indien men zich voor een oogenblik durft vleijen, dat zij zich eene dergelijke opoffering immer zoude laten welgevallen!

Maar hooren wij het vervolg van de ontwikkeling der belangrijke voordeelen, die *de Graaf van Hogendorp*, door zijn gelukkig stelsel, aan het vaderland wil verzekeren!

«Onder eene gemeenschappelijke dynastie wordt
 «België op nieuw DE VOORMUUR VAN HOLLAND.
 «Deze voormuur is een belang, hetwelk van het
 «eerste tijdvak der oude republiek dagteekent.
 «Het is een denkbeeld van *Frederik Hendrik*.
 «De raadpensionaris *De Witt* ontleende van hem
 «dit staatkundig beginsel. *Willem III* volgde
 «hetzelve getrouwelijk gedurende dertig jaren.”

Maar hebben die groote staatsmannen het noodig
 geoordeeld, dat België *onder dezelfde regering*
met de republiek wierd gebragt? En zoo zij nooit
 op de gedachte zijn gekomen; zoo zij in tegendeel
 altijd tegen *eene nabuurschap met Frankrijk*
 hebben gewaarschuwd; zoo de ondervinding de
 wijsheid dezer waarschuwing heeft bevestigd;
 hoe kunt gij dan hun gezag inroepen, om een
 tegengesteld stelsel te verdedigen? Is niet sedert
 hunnen tijd de staatkundige gedaante van Europa
 geheel veranderd, en wel in diervoege, dat een
 dergelijke voormuur tegen de magt van Frankrijk
 niet langer bestand zou zijn? Is het *onafhankelijk*
 België een voormuur door Europa tegen Frankrijk
 opgerigt? Is het niet veeleer eene vijandelijke
 schepping van Frankrijk tegen Europa? En ge-
 looft gij werkelijk in goeden ernst, dat de raad-
 pensionaris *De Witt* aan uw stelsel zijn zegel zoude
 hebben gehecht? dat ook hij, in het gewaande
 belang eener dynastie, ons eene vereeniging met

Brabant zoude hebben aangeraden? dat ook hij een verraderlijk volk, nu alreeds door Frankrijks invloed geheel bestuurd, — een volk, razend door haat tegen Holland, zoude hebben beschouwd als onze natuurlijke bondgenooten, als onze getrouwe verdedigers tegen Fransche overheersching?

Ziedaar de wijsheid onzer tegenwoordige staatsmannen. Wanneer zij eenmaal bij toeval het zeldzaam geluk hebben, het ware beginsel eener verlichte staatkunde te ontdekken, dan wordt het, in hunne handen, onkenbaar, en er blijft, door verkeerde opvatting en averegtsche toepassing, niets overig, dan een zinlooze klank, waarmee men ooren zonder oordeel kan bedriegen!

Hooren wij nogtans de verdere ontwikkeling van dit weldoordacht plan.

« Dit beginsel werd door den vrede van Utrecht en het Barrière tractaat bekrachtigd. *België wordt als onafhankelijke natie, een ontzagwekkende voormuur ter verdediging van Holland.* »

Hier eindigt het tafereel der voordeelen van Holland, bij eene vereeniging met België onder dezelfde dynastie.

Onze wederpartij erkent dus, ten minste, dat dit het eenige voordeel is, hetwelk men aanvoeren kan, om Holland tot het ondergaan eener gemeenschappelijke regering te overreden. Vergeten wij nimmer deze onwaardeerbare erkenenis: geene

redenering van onze zijde kan in kracht daarbij worden vergeleken.

En welk voordeel? «*België wordt, als onafhankelijke natie, een ontzagwekkende voormuur ter verdediging van Holland.*»

Ongerijmdheid zonder wedergade! Hoe! Het onafhankelijk België een ontzagwekkende voormuur ter onzer verdediging! België een voormuur, om Holland tegen de aanvallen van Frankrijk te beveiligen! En op dit zelfde oogenblik wordt die voormuur aan Frankrijk aangeboden! neen, wordt Frankrijk door de Belgen zelve uitgenoodigd, geboden, en gesmeekt, om dezen ontzagwekkenden voormuur in bezit te nemen!!! Inderdaad het onafhankelijk België tegen het heerschezuchtige Frankrijk te stellen, is als wilde men door het aanbrengen van brandbare stoffen aan de verwoesting van eenen brand perk stellen!

Hoe, een voormuur! En wij zouden aldus onze veiligheid zien in een verbond met een volk, welks woelzicken geest, wankelbare geaardheid en verraderschen inborst, wij uit onze eigene ondervinding van gisteren en eergisteren zouden hebben ontdekt, zoo niet elke bladzijde van de bloedige geschiedenis der Belgen ons leerde, dat deze goede hotdanigheden bij hen van eeuw tot eeuw, en van geslacht op geslacht

erfelijk zijn. En dat land, dat nog bevochtigd is door het bloed van Hollanders verraderlijk vermoord, — ziedaar, volgens den Graf, ons bolwerk! Het is als hadde, na den val van Varna, een ander verlicht staatsman den Sultan bewezen, dat deze belangrijke vesting in de handen des verwinnaars beter bewaard was dan in zijne eigene.

Men opent voor ons eenen afgrond van schande en vernedering, wanneer men ons het onafhankelijk België als onzen voormuur wil doen aannemen. Hoe! zal Holland, door uwe leer in slaap gewiegd, met een blind vertrouwen, in stede van eenen altijd dreigenden vijand, in België eenen ontzagwekkenden voormuur ter zijner verdediging zien!

Alreeds heeft de straf eener algemeene verontwaardiging deze dwaling mijner edele wederpartij getroffen, — en dit nogtans is het eenige belang, hetwelk de ijverige verdediger der vereeniging onder ééne dynastie, aan het verbaasde Holland heeft kunnen aanwijken.

*« Cernis, custodia qualis
« Vestibulo sedeat? »*

VING.

Stellen wij, dat het noodlot voor Frankrijk en Europa eenen anderen Napoléon bestemt, om de

nieuwe ziekte te genezen, en, op zijne beurt, aan de staatkunde gelegenheid te geven, de zaken der wereld met meerdere wijsheid en met eenen beteren uitslag te regelen. Stellen wij dat deze nieuwe zoon der nieuwe omwenteling Holland bedreigt, en dat wij, onnoozele burgers, het vaderland in gevaar wanende, eene algemeene wapening noodig oordeelen, en dezelve door leer en voorbeeld aanmoedigen. Zult gij het wagen, mijn Heer de Graaf, ons gerust te stellen? Zult gij ons zeggen: » weest bedaard, goede menschen, vreest niets! vertrouwt op uw ontzagwekkend bolwerk, daar is het, in België! slaapt gerust, mijne kinderen, de Belgische vestingen zijn in staat van oorlog, de drie-kleurige vaan wappert op de wallen van Antwerpen, en de Baron van Hoogvorst is aan de spits zijner braven!”

Ik durf mij vleijen, dat een bos van verontwaardiging het gezicht van den edelen Graaf verwt, bij het lezen der woorden, die ik in zijnen mond heb gelegd. Ik beroep mij op dien bos, als een bewijs dat de Graaf van Hogendorp dwalen kan, maar dat hij nooit eene dergelijke taal kan voeren. En nogtans noemt hij België *eenen ontzagwekkenden voormuur ter onzer verdediging*: zoo waar is het, dat een valsch stelsel, eenmaal aangenomen, tot de grootste buitensporigheden leid

Neen, onze voormuur is onze vrijheidsliefde, onze volksgeest, onze standvastige onverschrokkenheid, en die voormuur zal steeds bij vriend en vijand eerbied en ontzag wekken, onder eene wijze en beminde regering. België kan onze voormuur niet worden dan wanneer de vreemde mogendheden eenen oorlog wagen willen, om het oproerige België aan de heerschappij der Pruissische krijgswetten te onderwerpen. Dit zal welligt ondernomen worden, wanneer het eindelijk te laat zal zijn!

Wij willen geene andere betrekking tot België hebben, dan den vrede. Wij beloven geene vriendschap, wij behoeven geene bescherming. Wij verlangen eenen eervollen vrede, wij twijfelen niet aan de uitvoerlijkheid; moet het zijn, wij zijn bereid tot grootere opofferingen, tot bloedigere gevechten, om die zegening te erlangen, — en dat overigens België zijne verdere belangen vereffene, met al wie zich daarmede wil bemoeijen!

De glorie van Holland kan de wereld op nieuw verbazen, maar wij zullen dit niet aan eene vereeniging onder hetzelfde stamhuis te danken hebben.

De naamlooze schrijver vervolgt:

« De scheiding *onder hetzelfde stamhuis* is, in « het belang van het huis van Oranje.»

« De vereeniging van Holland en België heeft
 « de treurigste gevolgen gehad. Een oogenblik,
 « *was* België voor het huis van Oranje verloren.
 « De regering der beide staten kan aan hetzelfde
 « slechts door de scheiding gewaarborgd worden.
 « Dan kan het aan alle grieven der Belgen vol-
 « doen. De lijnregt tegen elkander strijdende en
 « daarom altijd onvereenigbare belangen van
 « handel en nijverheid, ingeval namelijk de
 « Belgen het verbodstelsel, en de Hollanders de
 « vrijheid van handel verlangen, zullen den
 « Koning der Nederlanden niet meer in verle-
 « genheid brengen. Hij zal dan, zonder zwa-
 « righeid, aan de Belgen kunnen toestaan, hun
 « land volmaakt digt te sluiten, en den buiten-
 « landschen handel alleen door het bekrompen
 « middel van Entrepôts te drijven. In Holland
 « zal hij omgekeerd alle havens voor den handel
 « kunnen open stellen en wederom de algemeene
 « markt invoeren.”

Ook hier hebben wij het ongeluk, in gevoelen van den Graaf van Hogendorp te verschillen. Wij houden het belang der dynastie van Oranje voor onafscheidelijk van het nationaal belang; wij gelooven dat de gemeenschappelijke regering het ware middel is, om de dynastie in beide landen een gelijk lot te doen ondergaan. Wij vorderen van het huis van Oranje, dat het zich niet langer

verbeelde een vijandelijk land, en een muitend volk te kunnen regeren; en dat het onze regten en belangen niet langer aan die hersenschim op-offere. Dat Oranje zich, met ons, geluk wensche met haar ontslag uit die moeilijke en weinig vereerende betrekking! Dat Oranje die gevaarlijke krankzinnigen, die laffe naäpers van Frankrijk, die droomers van grondwetten, aan hunne eigene razernij of aan de voogdij van Europa overlate, en alle zijne eerezucht tot onze liefde, alle zijne bezorgdheid tot onzen voorspoed bepale!

De Graaf van Hogendorp vervolgt:

«De scheiding, onder dezelfde Dynastie, is «eindelijk tevens in het belang van Europa.»

«De groote Mogendheden, die het Koningrijk «der Nederlanden opgerigt, en de onmogelijke «ineensmelting van twee volken verlangd hebben, «moeten thans, ten gevolge eener ondervinding «van vijftien jaren bemerken, dat de vereeniging «niet dan inwendige verdeeldheid en burger- «oorlog voortgebragt heeft. Het Koningrijk der «Nederlanden zal nu veel magtiger zijn, en «beter aan het oogmerk der Mogendheden be- «antwoorden, wanneer het uit twee onder- «scheidene Staten zal zamengesteld zijn.»

«In 1814 en 1815 wilden de vier verbondene «Mogendheden eenen noordelijken voormuur

« tegen Frankrijk daarstellen. Frankrijk werd
 « toen door een bezettings-leger in ontzag ge-
 « houden, en nog bijna als een vijand beschouwd.
 « Op het Congres van Aken, in 1818, werd
 « Frankrijk volkomen van alle banden ontslagen,
 « het bezettings-leger verliet den Franschen
 « bodem, en Frankrijk zelf trad tot het bond-
 « genootschap toe, en nam deel aan alle akten
 « van het Weener Congres. Van dat oogenblik
 « af kon er geene questie meer van eene vij-
 « andige inrigting zijn. Het Koningrijk der
 « Nederlanden vormde toen niet alleen eenen
 « slagboom voor het Noorden tegen Frankrijk,
 « maar werd ook een slagboom voor Frankrijk
 « tegen het Noorden. Het Koningrijk der Neder-
 « landen droeg ten zeerste bij tot het evenwigt
 « van Europa, en tot behoud van den algemeenen
 « vrede. De dubbele slagboom heeft sedert, door
 « de vereeniging en de inwendige verdeeldheid,
 « welke daaruit zijn geboren, deszelfs kracht
 « verloren, het evenwigt van Europa is in ge-
 « vaar, en de algemeene vrede is niet meer
 « verzekerd. De scheiding is dus het eenige
 « middel om dit staatkundig ligchaam het leven
 « terug te geven. Dit laatste zal aan de oog-
 « merken van Europa beantwoorden, zoodra het
 « op nieuw in twee afzonderlijke Staten, onder
 « het Huis van Oranje, zal gevestigd zijn.”

Europa, altijd Europa! Wij hebben voor Europa genoeg geleden. Wij zijn geene werktuigen van het Kabinet van Weenen. Wij zijn geene werktuigen van het Kabinet van London. Zij hebben niets tot den oorlog bijgedragen, noch geld noch troepen. Zij hebben alles voor onze rekening gelaten. Laten zij dan ook voor onze rekening den vrede! Wij voeren den oorlog zonder hunne gewapende tusschenkomst; waarom zouden wij niet, zonder hunne staatkundige tusschenkomst, den vrede sluiten? Zij gedoogen de omkeering van het geheele Europeesch regeringstelsel. Lijdzaam en werkeloos, zien zij de verandering van stamhuizen, de woelingen der anarchisten. Zij beschouwen, met stoïcijnsche hartstogteloosheid, den last der rampen, waaronder wij gebukt gaan. Dat zij dan met dezelfde onverschilligheid het geluk van ons vaderland gadeslaan! Aan ons zelven alleen zullen wij dat geluk hebben te danken.

Wij hebben groote verplichtingen aan de Europeesche mogendheden; maar wij hebben de schuld onzer erkentelijkheid ruim betaald!

«Pergameae jam fas est parcere genti.»

VING.

Wij willen niet langer voor Europa den ridderlijken rol van belangelooze kampvechters spelen.

Wij willen niet langer voor eene zaak strijden, die wel is waar goed en regtvaardig is, maar die ons niet meer betreft dan onze naburen. Wij zijn niet belust op oorlogen, waarin de nederlaag voor ons is, de zegepraal voor anderen, die werkelooze aanschouwers onzer edele krachtspanning zijn gebleven.

Men heeft ons door duizend hersenschimmen misleid, door duizend drogredenen bedrogen. Nu eens zagen wij, in de dagbladen, de vreemde mogendheden gewapenderhand ter onzer beveiliging aansnellen, dan weder zagen wij, in de redeneringen onzer staatkundige profeten, die zelfde mogendheden aanrukken, om ons zelven te tuchtigen, zoo wij (heerlijke roeping inderdaad!) België niet wilden bewaren en bewaken. In een woord, men heeft ons willen diets maken, dat Europa de gruweldaden der Belgische kanibalen, ja alles konde aanzien en gedoogen, alles — behalve ons geluk.

Wij hebben de scheiding niet verlangd, om de Belgen te believeu; niet, om aan Brabant zijne welvaart te hergeven; niet, om de onteerde Belgische kroon aan eenige dynastie, die dezelve mogte verlangen, te verzekeren; niet, om den vrede van Europa te bekrachtigen; niet, om bij een muiltziek volk de rust te herstellen; niet, om eenen ontzagwekkenden voormuur ter onzer

verdediging tegen Frankrijk te bezitten. Europa is onze voormuur tegen Frankrijk, — een zwakke voormuur in de tegenwoordige staatkunde; maar die sterk kan worden door de noodzakelijkheid. België, minder rijk, minder regtvaardig, minder verwijderd, is voor ons gevaarlijker zelfs dan Frankrijk. Frankrijk kan ons nimmer aanvallen, zonder Europa te bedreigen. België daarentegen zoude eenmaal, aangevoerd door denzelfden vorst, aan welken men thans het bestuur wil opdragen, ons vaderland kunnen veroveren, onder de algemeene toejuiching van geheel Europa!

